מסורת השׁ"ס

גמ' **א)**מיר יז. ע"ש **ב)**סנהדרין פג. **רש"י ג)**ליתא בדפו"י **ד)** [ל"ל משנטמא וכ"ה בדפו"י] **תוס' ה)**[וע' משנה למלך וג"מ] **ו)** [שיך לעיל טז:] **ז)**ג"ז שיך לעיל טז: **ח)**[ע"ש הלכה טז פליגי ר"ע ור' עקיבא ר"ע מחייב ור"ע פוטר אבל דברי לכתחלה ליכא למ"ד ובהליא קתני התם בריש הי עומד וקובר וכו' פירש הרי זה לא טומא ולא קפליג ר"ע ועי' בהרא"ש בה"ק הלכות טומאה סי' ו]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה צריך וכו' מילתא דקאמרי ליה לא: **(ב)** **בא"ד** לה הכי בסמוך: **(ג)** ד"ה מזיר וכו' טומאה דכל זמן:

גליון השׁ"ס

גמ' היכי משכחת לה. עיין סנהדרין דף פג ע"א תוס' ד"ה ולא:

הגהות

תוס' ד"ה או אין צריך. ורב אשי דפליג עליה התם והשיב שהייה כמעשה כיון כו'. (רש"ש)

או דלמא בפנים גמירי שהייה. בטומאה שאירעה לו בתוך העזרה: תלה עצמו באויר. כדי שהייה: טימא עצמו במזיד. ואם תמצי לומר צריך שהייה למלקות בטומאת אוכל ושהיית מזיד טומאת מזיד מי בעינא שהייה או לא: **נזיר בקבר.** נזיר שנטמא באוכל בתוך בית הקברות דומיא דנטמא בעזרה שלא נתחייב (בפנים) בכניסתו כגון שנכנס לבית הקברות בשידה תיבה ומגדל ובא תבירו ופרע עליו את מעזיבת גג האהל ונטמא באויר בית הקברות והטרו בו לא ולא יצא ומיהו לא שהה כדי השתחואה: **צריך שהייה למלקות או לא.** קרבן לא שייך הכא כלל שאין כרת בנזיר שנטמא וקרבן נזיר טמא לאו אעון טומאה אתי אלא למיחל עליה נזירות טהרה כשאר מתוסרי כפרה ובענין זה מפורש שהייה זו במס' נזיר: **בפנים גמירי שהייה.** בטומאת עזרה דשייכא בה השתחויה: **אפי' כל היום כולו.** שהה בהליכתו שהיה הולך ויוצא בנתא פטור: **מהו שיצטרפו.** היה יוצא בקלרה ושהה מעט ומזר והלך דרך ילימתו ושהה מעט מהו שיצטרפו לכשיעור: **תפשוט ליה מדידיה.** דלא מצטרפי דהא מיהו הוא דאמר אפי' כל היום כולו: **התם בדלא שהה.** דלא הילוך כלל: **בעא מיניה אביי מרבה.** בר נחמני שהיה רבו וכל היכא דאיכא בעא מיניה רבה הוא ולא רבא: **בא לו בארוכה בשיעור קצרה.** שיצא בדרך המרוכה אבל רק במרוצה עד שלא שהה בילימתו אלא כשיעור דרך קצרה בהילוך דינוי מהו: **שיעור.** ארוכה גמירי לחיוב וליכא: **או דלמא דוקא גמירי בארוכה חייב.** לא שנא רק לא שנא רק: **לא ניתנה ארוכה לידחות אצלו.** להמיר אפילו במרוצה: **דקיימא לן.** בסנהדרין באלו הן הנשרפין (דף פג.) כהן טמא ששימש בעזרה במיתה בידי שמים: **היכי משכחת לה.** דאין בה כרת על כרחך בנטמא בעזרה הוא דמשכחת לה דאי בנטמא בחוץ ואכנס איחייב ליה כרת בכניסתו: **אי לא שהה.** בעבודתו כדי השתחויה: **היכי עביד עבודה.** איזו עבודה קטנה תיעשה בפחות מכדי שהיית השתחואה: **אי אמרת בשלמא.** בכל שיעורי דמתני' בין בשהייה בין בילימת ארוכה שיעורא גמירי לחיוב כגון שיעור שהייה בילימת קלרה או שיעור ילימת ארוכה בלא שהייה: **משכחת לה.** שהייה בלא חיוב כרת: **כגון דאנים נפשיה בקצרה.** לאחר ששימש ושהה בשימושו כדי שהייה ילא לו בקלרה ואנס עצמו במרוצה עד שלא שהה שיעור עכבתו [7]ומשנטמא שיעור שהייה וילימת קלרה בהילוך דינוי: אלא

תלה עצמו באויר עזרה מהו. אית ספרים דגרסי אויר עזרה כעזרה דמי או לא ולא וקשה דנפרק [כל הפקולין] (זבחים דף לב.) אמר טמא שהכניס ידו לפנים חייב דבילה במקלת שמה בילה ובפרק כל הפקולין (שם דף לב:) נמי אמר ואי אמרת בילה במקלת שמה בילה היכי מעייל ידיה בבהונות משמע דאויר נמי נתקדש ועוד אי לא כעזרה דמי מ"כ כשמולין דס ואיבריס למזבח יפסל ביולא[8] ונראה כגירסת הספרים דגרסי כי גמירי שהייה היכא דבר השתחואה הוא:

[1]צריך שהייה למלקות. בטימא עצמו בשוגג איירי אבל אם היה שרץ במקדש והטרו בו שלא יטומא עצמו בלא שהייה נמי מילקא לקי כדמוכח בפרק מי שאמר הריני נזיר (מזיר יז. ושם) דקאמר התם בעי רבא נזיר והוא בבית הקברות מי בעי שהייה או לא וקאמר ה"ד אילימא (ה) דקאמר לא תנזור מי בעי שהייה כו' ואין למאה דהתם בעי רבא אי גמירי שהייה אבראי אבל בפנים למלקות פשיטא ליה דגמירי שהייה דהתם בעי אמ"ל דבפנים גמירי שהייה למלקות בחוץ מהו ור"מ גרס התם רב אשי דרב אשי בעי לה (ג) הכא בסמוך: [1]**או** אין צריך. שהייה למלקות הכא משמע דלקי אשהייה בלא קמיבעיא ליה אלא אי צריך שהייה כשיעור השתחואה או לא וקשה בפרק במרא דמכות (דף כא. ושם:) תנן גבי היה לובש כלאים ואמרו לו אל תלבש אל תלבש והוא פושט ולובש חייב על כל אחת ואחת ואמר רב ביבי בגמרא לא פושט ולובש ממש אלא מכניס ומוציא ידו בבית אוקלי שלו רב אשי אמר אפי' לא שהה אלא כדי לפשוט ולגבוש מכלל דרב ביבי לא מחייב בשהייה וי"ל דרב ביבי לא פליג אדרב אשי אלא דלא נחת לאשמועינן חידוש של שהייה אלא לאשמועינן דבהכנסת בית אוקלי חייב אף על פי שאינו לובש כל המלבוש א"נ לרב ביבי לא לקי אשהייה משום דהוי לאו שאין בו מעשה והכא איירי למ"ד לאו שאין בו מעשה לוקין עליו א"נ איירי לענין איסור מלקות ולא לענין חיוב ורב אשי דפליג עליה התם ומשב שהייה כמעשה כיון דתחילת הלבישה ע"י מעשה והכא אפי' אי לא בעינן שהייה כדי השתחואה מ"מ בעינן כדי יציאה וכניסה אבל בפחות מיכן לא כי היכי דבעינן גבי כלאים כדי פשיטה ולבישה ונראה דאפי' אמ"ל דגמירי שהייה כדי השתחואה למלקות במקדש ובנזיר היינו משום דדמו לשהייה דקרבן דגבי מקדש אבל גבי כלאים פשיטא דלא גמירי דלא שייך התם השתחואה כלל: **טימא עצמו במזיד מאי.** לריך לומר דבשעה שטימא עצמו לא ידע שהיה במקדש דאי ידע וטימא עצמו במזיד אפי' שכח אח"כ לא מיחייב קרבן דהא לא שב מידיעתו הוה ואי למלקות בעי לריך לומר דלא התרו בו אלא לאחר שטימא עצמו דאם התרו בו קודם לא בעי שהייה כדפי' לעיל: **נזיר בקבר צריך שהייה למלקות או לא.** וא"ת והאמר בפ' ג' מיניו (מזיר דף מב. ושם) גבי מזיר שהיה מת מונח על כתיפו והושיטו לו מת אחר ונגע בו יכול יהא חייב מ"ל ולא יחלל במי שאינו מחולל יצא זה שמחולל ועומד ופריך מדתנן היה מטמא ואמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ומאי ומאי כאן בחיבורין כאן שלא בחיבורין משמע כל זמן שלא פירש מן המת אינו חייב במה שהושיטו לו מת אחר משום דאין מוסיף טומאה על טומאה (ג) וכל זמן שמונח טומאה על כתיפו מי שנוגע בו טמא טומאת ז' ולא מיחייב אלא שלא בחיבורין שכבר פירש מן הראשון דמי שהיה אז נוגע בו לא היה טמא אלא טומאת ערב לכך כשחוזר ונוגע בו חייב שהושיף טומאה בנגיעה זו דמי שהיה נוגע בו בשעת נגיעה זו יהיה טמא טומאת ז' וא"כ הכא אמאי יצקה על השהייה כל זמן שלא פירש ויל דהא דפטר ליה כשהושיטו לו מת אחר היינו בשלא הספיק להשליך מת הראשון מעליו לפיכך אינו מוסיף טומאה אבל הכא הוא מוסיף טומאה שבכל שעה הוא מוחזר לפרוש מן הקבר ור"ת מפרש דהכא איירי בשנטמא סמוך לאשהיכה דבלא פירש נמי מוסיף לו יום אחד ע"י שהייה ונראה דהחיא דמזיר דמפליג בין בחיבורין בין שלא בחיבורין אתי כמ"ד במסכת שמחות [2](פ"ד) דאפי' באותו יום שנטמא אינו יכול לחזור ולטמא לפי שמוסיף טומאה בחיבורין כדפרי' אבל למאן דאמר דברי הכל ליטמא באותו יום עצמו דלא חשיב ליה תוספת טומאה כיון שאינו מוסיף ימיס לא אמיא: **אי דשהה בר כרת הוא.** הק' ר"ת מה בכך אם הוא בר כרת מ"מ איכא נפקותא טובא דהא קיימא לן (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן ואם בטל כרת נשאר עליו מיתה ועוד נפקא מינה דמיתה כגון שהיד בשימוש טומאה ושגג בטומאת מקדש: אפילו

מסכת פרה

פרק ז' משנה י"ב

הַפּוֹרֵץ עַל מְנָת לִגְדֹּר, כָּשֵׁר. וְאִם גָּדַר, פָּסוּל. הָאוֹכֵל עַל מְנָת לִקְצוֹת, כָּשֵׁר. וְאִם קָצָה, פָּסוּל. הָיָה אוֹכֵל וְהוֹתִיר וְזָרַק מַה שֶּׁבְּיָדוֹ לְתַחַת הַתְּאֵנָה אוֹ לְתוֹךְ הַמַּקְצֶה בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יֹאבַד, פָּסוּל:

עין משפט נר מצוה

לד א מיי' פי"ג מהל' שגגות הלכה ד:
לה ב מיי' פ"ג מהל' בית מקדש הל' כג ופי"ח מהל' שגגות שם:
לו ג מיי' פ"ו מהל' מזיות הלכה ח ט סמג לאוין רכ וע"ש:
לז ד ה ו מיי' פ"ג מהל' בית מקדש הלכה כד סמג לאוין רש:
לח ז מיי' שם פ"ד הל' ג סמג לאוין שם:

רבינו חננאל

אדם טמא שתלה עצמו באויר עזרה אם חייב משום מטמא מקדש או דלמא כיון דלא נגע לאו. ועלתה בתיקו: [6]וכן בעיא דרבא דבעא להתחייב קרבן ודאי גמירי לה דצריך שהייה אבל מזיד למלקות צריך שהייה או לא: וכן בעיות דרב אשי טימא עצמו במזיד ונעלמה ממנו עכשיו צריך שהייה או לא: וכן נזיר בקבר צריך שהייה למלקות או לא. אלו הבעיות כולן עלו בתיקו. וקיימא לן כל תיקו דאיסורא לחומרא. וכיוצא בנזיר כהן בזמן הזה הנכנס לבית הקבורות:

ירושלמי עד כמה היא השתחויה משום ר' יהושע בן לוי אמרו כדי שאילת שלום בין אדם לחבירו. משום ר' יוחנן אמרו כדי שאילת שלום תלמיד לרב שלום עליך רבי ומורי. נטמא בעזרה וצריך לצאת ויש שם שני דרכים אחת ארוכה כ' אמה ואחת קצרה עשר אמות. יצא בארוכה חייב שהיה לו לצאת בקצרה. אבל אם יצא בקצרה פטור. אמר רבא ואפי' עקב בצד גודל פטור. והוא דלא שהה כלום אלא מהלך עד שיצא לחוץ:

בעא מיניה אביי מרב' בא בארוכה דרך קצרה מהו. כגון שרץ בארוכה ויצא כשיעור יציאתו בקצרה מהו. א"ל חייב לא נתנה ארוכה לדחות אצלו. כלומר כולי עלמא חייב בה וזה פטור. ואתקיף לה ר' זירא אי הכי דלא צריכי שיעור אלא לעולם בארוכה חייב בקצרה פטור. הא דתניא טמא ששימש במיתה היכי משכחת לה. אי שהה ושימש בר כרת הוא אי לא שהה היכי שימש.

---

6) גירסת רבינו בעיא דתלה קודם בעיא לריך שהייה למלקות וכ"ה בכמה רלשונים וכ"ג מהתוס'.